

**NUNATTA EQQARTUUSSISUUNEQARFIANI
EQQARTUUSSUTIP
ALLASSIMAFFIATA ASSILINEQARNERA**

**UDSKRIFT AF DOMBOGEN
FOR
GRØNLANDS LANDSRET**

AALAJANGIINEQ

Nalunaarutigineqarpoq nunatta Eqqartuussisuuneqarfianit ulloq 10. februar 2020 suliamei aalajangeqqitassanngortitami

Sul.nr. K 273/19

Unnerluussisussaataasut
illuatungeralugu
T
Inuusooq ulloq [...] 1972
(Advokat Naja Joelsen)

Siullermeeriffiusumik aalajangiissuteqartuuvoq Eqqartuussisoqarfik Sermersooq ulloq 29. oktober 2019 (eqqartuussisoqarfiup sul.nr. 383/2019).

Piumasaqaatit

Unnerluussisussaataasunit piumasaqaatigineqarpoq pineqaatissiissutip allanngortinneqarani atuutitiinnarneqarnissaanik, eqqartuussap eqqartuussaassutigisaa ulloq 19. juni 2009-mi.

Eqqartuussaq tunngaviusumik piumasaqaateqarpoq suliaq kinguartinneqassasoq Pinerluttunik Isumaginnittoqarfimmut oqaaseqaatinik nutaanik piniarnissamut. Tamanna pisinnaanngippat tulliullugu piumasaqaatigivaa Danmarkimi pineqaatissinneqarsimasunut inisiisarsarfimmut ammasumut nuutinneqarnissaq, sulilu tamanna aamma pisinnaanngippat tulliullugu misiligutaasumik iperagaatinneqarnissaq pinerluttulerinermi inatsimmi § 162 naaper-torlugu nalinginnaasuumik piumasaqaatitalikkamik.

Eqqartuussisooqataasartut

Suliaq suliarineqarpoq eqqartuussisooqataasartut peqataatillugit.

Suliamut ilassutitut paasissutissiineq

Uppernarsaasiiffigineqarpoq Herstedvester Fængselimiit oqaaseqaat 23. januar 2020-meersoq. Tassani ilaatigut ersersinneqarpoq:

”2019-ip upernaavata ingerlanerani U-ip nakorsaatitigut katsorsagaanini paarisimangilaa, taanna aallartinneqarsimavoq siusinnerusukkut tarnimigut qanoq innera pissutigalugu. Kingunipilutsitsinini naammagittaalliutigivaa, tarnimigullu qanoq innera ajornerulerluni. Kissaammertarneri allanngorarlutik, 2019-illu aasaata ingerlanerani arlaleriarluni makitasaar-nikuulluni. Tamatuma kingunerivaa nakorsaatitigut katsorsagaanera allanngortinneqarmat, tamannalu annertuumik qanoq inneranut pitsanngoriaataalluni. Qaammatit kingulliit tarnimi-gut qanoq innera aalaakkaasimavoq, aammalu tarnimigut ajorseriaqqinneranik malun-nartoqaqqissimanani.

2019-imi januarimili U qaammammut ataasiarluni ingerlaqateqartinneqarluni ajornartorsiuti-taqanngitsumik aneertarpoq. Taasarialinnillu malittarisassanik unioqqutitsinernik soqanngi-laq (marts 2019-imi akiliisitaanerit marlut suliaqartussaataitaanermik malinninnginneq aamma pujortarneq pillugu malittarisassanik unioqqutitsineq, decemberillu qaammataani 2019-imi akiligassinneqarneq sulisinut assuarnartumik oqaaseqarnermut. Quuminik akoqanngitsunik tunniussisarpoq.

Kingullermik tarnimigut qanoq inneranik oqaaseqartoqarneraniit U aalajangivinnikuuvoq Kalaallit Nunaannut nuutinneqarnissaminik, pillaammillu atuinini aamma iperagaanissamut piareersagaanini Kalaallit Nunaanni pissasoq kissaatiginagu. Danmarkimiiginnarusuppoq. Nalilerneqarpoq nakorsaatit allanngortinneqarmatali 2019-ip ukiaani tarnimigut qanoq innera pitsaanerulersimammat. Qaammatit tulliuuttut takutikkumaarpaat qanoq innera aalaak-kaasunngorsimassanersoq.

Immikkoortortaqarfimmi sulisut akornanni pineqaatissiissutip allanngortinneqarnissaanut apeqqut eqqartorneqarsimavoq, isumaqatigiissutigineqarporlu maannakkuugallartoq innersu-ussutigineqarsinnaanngitsoq eqqartuussutip pineqaatissiissutigineqartup allanngortinneqar-nissaa. U suli ingerlaqateqartinneqarani aneertalinngilaaq, sulilu iperagaanissaminut piare-ersarneqarnera misissorneqalerani.”

Nassuiaatit

U ilassutitut nassuiaateqarpoq, Herstedvesterimi sulisunut atassuteqarluarluni. Parnaarussivik aalajangersimavoq tulliani sulisut ataatsimiinnissaanni qaqinneqassasoq kissaataa, tassa in-gerlaqateqartinneqarani aneertalernissaa. Ukioq manna kingusinnerusukkut ataatsimiinnermi paasitinneqassaaq ingerlaqateqartinneqarani aneersinnaalissanerluni imaluunniit tamanna

pisinnaassannginnersoq. Psykiaterip imminik naliliinera isumaqatiginngilaa, tassani suli isumaqarmat tarnimigut allanngorartuunerarlugu. Psykiateri oqartuaannarpoq aarlerinnaateqartoq.

Ulluinnai imatut ingerlasarput, makiaartarpoq piareersarlunilu. Ullaakkorsiorneq ajorpoq puallajasuunini pissutigalugu. Nuannaartuuvoq inussiarnersuulluni saneqqutanilu iterluqqusarlugit. Sulisitsisuni nuannaartinniartarpai. Ullut tamaasa ulluni nuannersuutinniartarpaa. Soorngunami ullut ilaanni ulluluttarpoq tamannalu sunnerteqqassutigisarlugu. Toqqaannartumillu imminut saaffiginissutaappat taamaallaat qisuariaatigisarlugu. Siusinaartumik sulisinnaajunnaarnersiuteqarpoq, taamaakkaluartorli suliartortarnini nuannaralugu. Sulereeraangami angerlartarpoq suli nuannaarluni. Ulluinnarni ilaquuttaminut atassuteqarnera pitsaasuuvoq. Meeqqani akulikitsumik atassuteqarfigisarpai. Pingasunik meeraqarpoq, ullullu tamaasa oqaluuttarpai. Aamma sapaatip akunneranut ataasiarluni anaaminut sianertarpoq, tassani nunatsinni pisut pillugit suna tamaat tusartarlugu.

Kissaatiginngilaa Kalaallit Nunaannut nuunneqarnissani, tassami eqqartuussisoqarfimmit soqutigittaalliorfigineqarnikuugami. Ullumikkut eqqartuussinissaq manna pitinnagu parnaarussivimmi immikkoortortaqarfimmut allamut nuutinneqarpoq ikinnerusunik sulisulimmut.

[...] ilassutitut nassuiaavoq, U-imut ukiut sisamaat affaq ikorfartuisuusimalluni. Qaammatit tamaasa pulaartartussaavaa, kisiannili iluatsittuaannanngilaq. U aalaakkaaleriartuinnarpoq. Siusinnerusukkut nakorsaasersugaanera toriitsuusimavoq. Maannakkut U eqqissimasorujussuuvoq, tarnimigullu aalaakkaasumik pitsaasumik inissisimalluni. Nalinginnaasuuvoq inussiarnersorujussuunera aammalu isumaqatigiissutinik malinnittuaannartuulluni. Siusinnerusukkut akuerisaanikuuvoq Kalaallit Nunaannut tikeraarnissaminut. Aamma ikorfartortimi qanoq innera soqutigisarpaa. Kalaallinut sisamanut allanut aalajangersimasumik sivisussusiligaanngitsumik inissitanut aamma ikorfartortaavoq. Inatsisilerituutut ilinniagaliugarpoq, Folкетинgets Ombudsmandimilu atorfeqarsimalluni ukiuni 40-ni. Pinerluttunik Isumaginnittoqarfimmi suliaqartarnikuulluni aamma kalaallit nunaanni pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfinni, taamatullu aamma taakkua tikeraartarsimallugit. Aalajangiisuuvoq eqqartuunneqartup periarfissinneqarnissaa takutissallugu uloriarnartuunnginnini. Tamannalu aatsaat pisinnaalluni ingerlaqateqartinneqarani aneertalermigut. Taamaattumik aalajangiisuusaaq Hansi qanittukkut periarfinneqassasoq ingerlaqateqartinneqarani aneertalernissaa.

Nunatta eqqartuussisuuneqarfiata tunngavilersuutaa inerniliineralu:

Nunatta eqqartuussisuuneqarfiata isumaqarfiginngilaa tunngavissaqartoq Pinerluttunik Isumaginnittoqarfimmit oqaaseqaatinik nutaanik piniaqqinnissaq, tassami isumaqaramik

suliami naammattumik paasissutissiisoqarsimasoq. Nunatta eqqartuussisuuneqarfiata pingaartippaa oqaaseqaat 23. januar 2020-meersoq imaqarmat paasissutissanik eqqartuussap ip-eragaajartuaartinneqarnermi kiffianik, paasissutissanillu atuiupilunneranut tunngassuteqartunik kiisalu tarnikkut timikkullu peqqissusaanik.

Taamaattumik eqqartuussisuuneqarfik isumaqarani maannakkuugallartoq pisariaqartinneqartoq paasissutissanik allanik piniarnissaq.

Nalunaarusiami kingullermi paasissutissat isiginiarlugit eqqartuussisuuneq isumaqarpoq, pineqaatissiissut allanngortinneqarani atuutitiinnarneqartariaqartoq. Taamaalilluni eqqartuussisuuneqarfiup pingaartippaa, eqqartuunneqartoq taamaallaat ukiamiit iluamik nakorsaasersugaasimanera, sulilu ingerlaqateqartinneqarani suli aneertalersimanani.

Ikorfartuisuata atuuttussanngortitaa, tassa eqqartuunneqartup taamaallaat ingerlaqateqartinneqarani aneertarnermigut takutissinnaammagu uloriananngissutsini, allatut inerniliis-sutaasinnaanngilaq. Tamatumunnga atatillugu oqaatigineqassaaq ingerlaqateqartinneqarani aneertarnissai aallartinneqarsinnaanngimmata nakorsaasersugaanera suli naammatsissimatinagu, aamma eqqartuussaq, parnaarussivimmiit nalunaarusiami ersersinneqartutut, ukiaq tikillugu kamarujussuartarmat aamma kissaammertarneri suli nikerarlutik.

Qulaani oqaatigineqartut tunngavigalugit eqqartuussisoqarfiup aalajangigaa atuuttussanngortinneqarpoq.

TAAMAATTUMIK EQQORTUUTINNEQARPOQ:

Pineqaatissiissut 19. juni 2009-meersoq allanngortinneqarani atuutitiinnarneqarpoq.

Suliami aningaasartuutit naalagaaffiup karsianit akilerneqassapput.

B E S L U T N I N G

afsagt af Grønlands Landsret den 10. februar 2020 i kæresag

Sagl.nr. K 273/19

Anklagemyndigheden

mod

T

Født den [...] 1972
(Advokat Naja Joelsen)

Sermersooq Kredsret afsagde beslutning i 1. instans den 29. oktober 2019 (kredsrettens sagl.nr. 383/2019).

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om uændret opretholdelse af den foranstaltning, som domfældte blev idømt den 19. juni 2009.

Domfældte har principalt nedlagt om udsættelse af sagen på indhentelse af nye udtalelser fra Kriminalforsorgen. Subsidiært har han påstået, at der skal ske overførsel til åben anstalt i Danmark, og mere subsidiært, at han skal prøveløslades på sædvanlige vilkår efter kriminallovens § 162.

Doms mænd

Sagen har været behandlet med domsmænd.

Supplerende oplysninger

Der er dokumenteret udtalelse af 23. januar 2020 fra Herstedvester Fængsel. Det fremgår heraf bl.a.:

”I løbet af foråret 2019 passede T ikke den medikamentelle behandling, der var iværksat på grund af tidligere psykotisk tilstand. Han klagede over mange bivirkninger, og den psykiske tilstand blev dårligere. Affekt mæssigt var han meget svingende, og i løbet af sommeren 2019 havde han flere aggressive udbrud. Dette medførte en beslutning om ændring af den medikamentelle behandling, hvilket har medført en markant bedring af tilstanden. De sidste par måneder har den psykiske tilstand været ganske stabil, og der har ikke været psykotiske symptomer.

Siden januar 2019 har T afviklet månedlige ledsagede udgange uden problemer. Der har ikke været nævneværdige disciplinære forseelser (to bøder i marts måned 2019 for tilsidesættelse af beskæftigelsespligten og overtrædelse af rygeregler og bøde i december måned 2019 for upassende tiltale mod personalet). Han har aflagt rene urinprøver.

T har siden sidste psykiatriske udtalelse truffet endelig beslutning om, at han ikke ønsker overførsel til Grønland til fortsat afsoning og udslusning. Han ønsker at forblive i Danmark. Det er vurderingen, at der siden medicinændringen i efteråret 2019 er indtrådt en bedring i den psykiske tilstand. De kommende måneder vil vise, om tilstanden nu er stabil.

Spørgsmålet om foranstaltningsændring har været drøftet på funktionærmøde på afdelingen, og man er enige om, at man ikke på nuværende tidspunkt kan anbefale ændringer i den idømte foranstaltning. T har endnu ikke afviklet uledsagede udgange, og har ikke gennemgået et relevant udslusningsforløb”.

Forklaringer

T har supplerende forklaret, at han har god kontakt til personalet på Herstedvester. Fængslet har besluttet, at de vil tage det med på næste funktionærmøde, at han ønsker at komme på uledsaget udgang. Når der er formøde senere i år vil han få at vide, om han kan få uledsagede udgange eller ej. Han er uenig i psykiaterens vurdering af ham, idet de fortsat synes han er svingende psykisk. Psykiaterne siger altid, at det er risikabelt.

Hans hverdag fungerer på den måde, at han står tidligt op og forbereder sig. Han spiser aldrig morgenmad, fordi han hurtigt bliver tyk. Han er glad og venlig og siger godmorgen til dem, han går forbi. Han prøver at gøre sine arbejdsgivere glade. Han prøver på at få en dejlig dag ud af hver dag. Der er selvfølgelig nogle, der har en dårlig dag, og som kan påvirke ham. Han reagerer kun, hvis det er direkte henvendt mod ham. Han er førtidspensionist, men han er alligevel glad for at gå på arbejde. Han tager hjem efter arbejde og er stadig glad. Hans kontakt til familien er god i hverdagen. Han har ofte kontakt til sine børn. Han har tre børn, og taler med dem dagligt. Han har også ugentlige opkald til sin mor, hvor han hører alt om, hvad der foregår i Grønland.

Han ønsker ikke overførsel til Grønland, idet retsvæsenet har handlet hensynsløst mod ham. Forud for retsmødet i dag er han blevet flyttet til en anden afdeling i fængslet med mindre personale.

[...] forklarede supplerende, at han har været bistandsværge for T i tre og et halvt år. Han skal besøge ham en gang månedligt, men det er ikke altid, at det lykkes. T bliver mere og mere stabil. Der har tidligere været noget ubalance i hans medicinering. For tiden er T meget rolig, og har en god stabil psykisk tilstand. Han er i almindelighed overordentlig venlig og overholder sine aftaler. Han har tidligere fået lov til at tage på en besøgsrejse til Grønland. Hans er også interesseret i, hvordan bistandsværgeren har det. Han er også bistandsværge for fire andre grønlandske tidsubestemte anbragte. Han er oprindeligt uddannet jurist, og har været ansat ved Folketingets Ombudsmand i 40 år. Han har beskæftiget sig med Kriminalforsorgen og med grønlandske anstalter, ligesom han har været på besøg dertil. Det er afgørende, at den domfældte får mulighed for at vise sin ufarlighed. Og dette sker først under de uledsagede udgange. Det synes derfor afgørende, at T snart får mulighed for at komme på en uledsaget udgang.

Landsrettens begrundelse og resultat:

Landsretten finder ikke grundlag for at indhente yderligere udtalelser fra Kriminalforsorgen, idet sagen i tilstrækkeligt omfang synes oplyst. Landsretten har herved lagt vægt på, at udtalelsen af 23. januar 2020 indeholder oplysninger om status på domfældtes stadie af udslusning, oplysninger om eventuelt misbrug samt oplysninger om hans psykiske og fysiske velbefindende.

Landsretten finder således ikke, at der på nuværende tidspunkt er behov for, at der indhentes yderligere oplysninger.

Henset til oplysningerne i den seneste erklæring finder landsretten, at foranstaltningen bør opretholdes uændret. Landsretten har herved lagt vægt på, at domfældte kun siden efteråret har været velmedicineret, og at han endnu ikke har været på uledsagede udgange.

Det forhold, at bistandsværgen har gjort gældende, at domfældte først under en uledsaget udgang får lejlighed til at demonstrere sin ufarlighed, kan ikke føre til et andet resultat. Det bemærkes hertil, at uledsagede udgange ikke kan forventes iværksat i tilfælde, hvor medicineringen ikke er tilstrækkelig, og at domfældte, som det fremgår af erklæringen fra fængslet, indtil efteråret havde aggressive udbrud og var svingende affektmæssigt.

På baggrund af ovenstående stadfæstes kredsrettens beslutning.

THI KENDES FOR RET:

Foranstaltningen af 19. juni 2009 opretholdes uændret.

Statskassen betaler sagens omkostninger.

Mette Munck Grønbæk